

سیستم اطلاعات جغرافیایی و نگاشت جرم

نویسندگان: مونیکا کانان و مهتاب سینک

مترجمین:

ظاهر پریزادی (دانشیار و عضو هیئت علمی دانشگاه خوارزمی تهران)

وحید عیسی زاده (کارشناس ارشد سنجش از دور و سیستم اطلاعات جغرافیایی (GIS) دانشگاه تهران)

اسماعیل عیسی زاده (کارشناس ارشد جغرافیا و برنامه ریزی شهری دانشگاه خوارزمی تهران)

سرشناسه	:	کانان، مونیکا Kannan, Monika
عنوان و نام پدیدآور	:	سیستم اطلاعات جغرافیایی و نگاشت جرم نویسندگان مونیکا کانان، مهتاب سینگ؛ مترجمین طاهر پریزادی، وحید عیسی‌زاده، اسماعیل عیسی‌زاده.
مشخصات نشر	:	تهران: شهرداری تهران، مرکز مطالعات و برنامه‌ریزی شهر تهران، انتشارات، ۱۴۰۲.
مشخصات ظاهری	:	ص: ۲۷۵؛ جدول، نمودار (رنگی).
شابک	:	۹۷۸-۶۲۲-۵۲۵۶-۳۶-۱
وضعیت فهرست‌نویسی	:	فیبا
یادداشت	:	عنوان اصلی: Geographical information system and crime mapping, 2020.
یادداشت	:	واژه‌نامه.
یادداشت	:	کتابنامه.
موضوع	:	بزهکاری، تحلیل -- داده‌پردازی Crime analysis -- Data processing سیستم‌های اطلاعات جغرافیایی Geographic information systems نقشه‌کشی رقمی Digital mapping مکان‌یابی جغرافیایی بزهکاران و مجرمین Geographical offender profiling
شناسه افزوده	:	سینگ، مهتاب
شناسه افزوده	:	Singh, Mehtab (Geographer)
شناسه افزوده	:	پریزادی، طاهر، ۱۳۵۶-، مترجم
شناسه افزوده	:	عیسی‌زاده، وحید، ۱۳۷۵-، مترجم
شناسه افزوده	:	عیسی‌زاده، اسماعیل، ۱۳۷۵-، مترجم
شناسه افزوده	:	شهرداری تهران، مرکز مطالعات و برنامه‌ریزی شهر تهران، انتشارات
رده بندی کنگره	:	H۷۷۹۶۳
رده بندی دیویی	:	۳۶۳/۲۵۰۲۸۵
شماره کتابشناسی ملی	:	۹۳۶۹۲۳۷
اطلاعات رگورد کتابشناسی:	:	فیبا



مرکز مطالعات و برنامه‌ریزی شهر تهران

سیستم اطلاعات جغرافیایی و نگاشت جرم
نویسندگان: مونیکا کانان و مهتاب سینگ
مترجمین: طاهر پریزادی، وحید عیسی‌زاده، اسماعیل عیسی‌زاده
ناشر: مرکز مطالعات و برنامه‌ریزی شهر تهران
ویرواستاری، صفحه‌آرایی و طراحی جلد: موسسه فرهنگی هنری نگاه نو تهران
نویت چاپ: اول ۱۴۰۲
شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه
بها: ۱،۵۸۰،۰۰۰ ریال
ناشر: انتشارات مرکز مطالعات و برنامه‌ریزی شهر تهران
شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۵۲۵۶-۳۶-۱
کلیه حقوق چاپ برای ناشر محفوظ است.

نشانی: خیابان شریعتی، خیابان پل رومی، خیابان شهید اکبری، نبش خیابان آقابزرگی، شماره ۳۲
کدپستی: ۱۹۶۴۶۳۵۶۱۱ | تلفن: ۲۲۳۹۲۰۸۲
info.rpc@tehran.ir rpc.tehran.ir

فهرست

۱۱	سخن نخست
۱۳	پیش‌گفتار
۱۷	مقدمه
۲۱	تقدیر و تشکر
۲۳	نویسندگان
۲۵	فصل اول: مقدمه
۵۹	فصل دوم: نگاشت فضایی جرم
۹۷	فصل سوم: جغرافیای مطالعات همسایگی
۱۴۳	فصل چهارم: شناسایی نقاط متمرکز جرم
۱۷۳	فصل پنجم: نگاشت جرم و تحلیل مکانی
۲۱۳	فصل ششم: نگاشت فعالیت‌های عملیاتی پلیس
۲۴۵	فصل هفتم: نظارت و مدیریت جرم
۲۶۹	راه‌نما

امروزه با گسترده‌گی جوامع و پیچیده شدن مسائل و مشکلات آنها، موضوع امنیت ابعاد چندبعدی به خود گرفته است. امنیت جایگاه ویژه‌ای در زندگی شهری دارد، از نیازهای اساسی انسان‌ها محسوب می‌شود و از این رو نحوه پاسخگویی به آن تأثیرات مستقیمی در مدیریت بهینه جامعه شهری دارد. تأثیرپذیری امنیت از اقتصاد، فرهنگ، صنعت و جمعیت و تأثیرگذاری آن بر همه شاخه‌های توسعه و حیات انسانی، به آن نقش بنیادین داده و نظریه‌پردازان گذشته و حال را به تأمل در آن وا داشته است. از منظر اسلام نیز برقراری امنیت در جامعه از اهمیت به‌سزائی برخوردار است. قرآن کریم امنیت را مهم‌ترین عامل زمینه‌ساز رفاه و فراوانی نعمت معرفی می‌کند؛ در نهج البلاغه هم بارها از مسأله امنیت و آرامش در شهرهای اسلامی به عنوان وظیفه اصلی حاکم اسلامی نام برده شده است. از این رو، موضوع امنیت مردم در شهرها نگاه دقیق و همه‌جانبه‌ای را می‌طلبد تا بتوان با درک دقیق و کشف ارتباطات پنهان به‌درستی اعمال قانون نمود. این در حالی است که افزایش رشد شهرنشینی به ویژه در کلان‌شهرهایی همچون تهران منجر به بروز مشکلات و مسائل پیچیده به‌ویژه افزایش جرم، جنایت، ناامنی و بروز انواع ناهنجاری‌های اجتماعی شده است. افزایش جرم و جنایت، امنیت و آسایش شهروندان را مختل کرده و بر مشکلات و نارسایی‌های زندگی در کلان‌شهرها افزوده است.

در دهه‌های اخیر، سیاست‌ها و برنامه‌های متعددی از جانب دولت‌های محلی به منظور کاهش میزان ارتکاب جرائم، پیش‌گیری از وقوع جرم در فضاهای عمومی شهری و ارتقای امنیت عمومی و اجتماعی شهروندان به اجرا گذاشته شده‌اند. پیشگیری از جرائم با استفاده از طراحی فضاهای شهری نوعی رویکرد هدفمند در جهت کاهش جرائم در محیط‌های مصنوعی شهر قلمداد می‌شود که در افزایش سرمایه اجتماعی، بهبود کیفیت زندگی و افزایش رضایتمندی شهروندان و در نتیجه بهبود رفاه اجتماعی و سلامت جامعه، تأثیر بسزایی دارد. امروزه سیستم‌های اطلاعات جغرافیایی (GIS) به‌عنوان سیستم‌های پشتیبان قدرتمند از مراحل شناخت تا تجزیه-تحلیل و تصمیم‌گیری در زمینه مدیریت ارتکاب جرم و افزایش ضریب امنیت در جوامع به کار گرفته می‌شوند. روی آوردن به علوم نوین همچون سیستم‌های

اطلاعات جغرافیایی، راهکاری عملی و علمی را برای پیشگیری از جرائم و کاهش ناهنجاری‌ها پیشنهاد می‌دهد. اکثر اندیشمندان بر این نکته توافق دارند که به منظور کاهش جرم باید با عوامل و ریشه‌های آن مبارزه کرد. انگیزه، زمان و مکان سه عامل اصلی جرم هستند که می‌توان با استفاده از سیستم اطلاعات جغرافیایی (GIS) انگیزه را به‌عنوان یک عامل کیفی و زمان و مکان را به‌عنوان عوامل کمی بررسی، تحلیل و پردازش نمود. از این طریق، ویژگی‌های مکانی، زمانی و الگوهای رفتاری توزیع جغرافیایی جرم در شهرها سنجیده می‌شود و از آنجا که افراد مجرم در انتخاب مکان سنجیده عمل می‌کنند، با به‌کارگیری این دانش، امکان شناسایی و پهنه‌بندی مکان‌های جرم به منظور پیشگیری از چنین ناهنجاری‌هایی فراهم می‌شود.

کتاب حاضر به واکاوی کاربرد سیستم اطلاعات جغرافیایی در نگاشت جرم می‌پردازد و در این راستا توجه ویژه‌ای به مفاهیم نظری پایه، مکاتب مرتبط و مدل‌های فضایی شده است. همچنین، جهت بیان اهمیت این سیستم‌ها و کاربردهای آنها در مسائل شهری به‌صورت موردی مثال‌هایی آورده شده که نشان دهنده تسلط نویسندگان بر موضوع مورد بحث است. علاوه بر این، تجاری از کشور هندوستان، به‌عنوان درس آموخته‌ها با نظم و چینی دقیق بیان شده است. این کتاب نحوه شناسایی نقاط تمرکز جرم، نگاشت جرم و تحلیل‌های مکانی و اقدامات عملیاتی به منظور نظارت و مدیریت جرم را کنکاش کرده و می‌تواند به عنوان راهنمای عمل دستگاه‌های ذی‌ربط نظیر؛ شهرداری‌ها، نیروهای نظامی و امنیتی، دستگاه قضایی و سایر نهادهای مرتبط مورد استفاده قرار گیرد. همچنین، دانشجویان، اساتید و علاقه‌مندان به رشته‌های جغرافیا و برنامه‌ریزی شهری و روستایی، شهرسازی، معماری، جامعه‌شناسی، حقوق گرایش جزا، جرم‌شناسی و سایر علوم مرتبط نیز می‌توانند از آموخته‌های کتاب بهره‌مند شوند. این کتاب توسط دکتر مونیکا کانان و دکتر مهتاب سینگ از پیشروان این حوزه تألیف شده و در کشور هند به چاپ رسیده است. در برداشتن مقدمه‌هایی از رئیس اتحادیه بین‌المللی جغرافیایی، کارکنان سازمان ملل و مدیر موسسه سنجش از دور هند (IRS) اهمیت این کتاب را دوچندان می‌کند. مترجمین کتاب نیز دارای سابقه طولانی در زمینه برنامه‌ریزی شهری، شهرسازی و به‌کارگیری سیستم اطلاعات جغرافیایی (GIS) بوده که امیدواریم تلاش‌های آنان مورد استفاده خوانندگان قرار گیرد.

انتخاب و انتشار این کتاب توسط مرکز مطالعات و برنامه‌ریزی شهرداری به واسطه نگارش کاربردی آن با اهمیت ارزیابی شده و با توجه به چارچوب مأموریت‌های محوله به این مرکز، از اولویت‌های امروز مدیریت شهری به شمار می‌رود. در پایان از زحمات همکارانم در معاونت سیاستگذاری شهری مرکز به ویژه خانم دکتر رضاییگی، خانم دکتر عظیمی و خانم دکتر شمس به واسطه تلاش‌های صورت گرفته برای تنظیم و انتشار این کتاب تقدیر و تشکر می‌کنم.

عطالله رفیعی آتانی

مشاور شهردار و رئیس مرکز مطالعات و برنامه‌ریزی شهر تهران